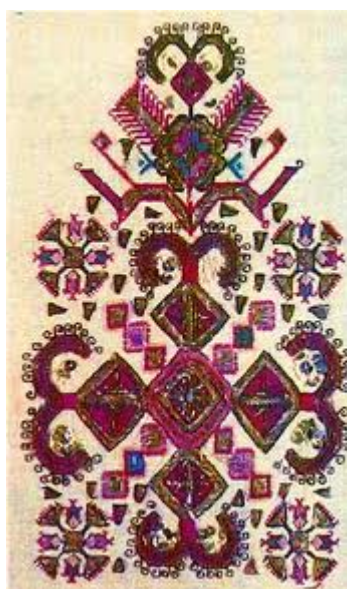

REGISTAR GEOGRAFSKIH IMENA NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE HRVATSKE

(verzija 1.0)

REPUBLIKA HRVATSKA

DRŽAVNA GEODETSKA UPRAVA

Zagreb, prosinac 2011

SADRŽAJ

Strana

1. UVOD.....	3
2. ZAKONSKA OSNOVA KORIŠTENJA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA, NA PRIMJERU GEOGRAFSKIH OBJEKATA.....	4
2.1. Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.....	4
2.2. Dokumenti koji reguliraju prava nacionalnih manja.....	5
2.3. Ustavni zakon Republike Hrvatske koji regulira prava nacionalnih manjina.....	5
2.4. Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj.....	6
2.5. Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.....	9
3. TERITORIJALNE JEDINICE U KOJIMA NACIONALNE MANJINE OSTVARUJU PRAVO NA KORIŠTENJE SVOG JEZIKA I PISMA.....	10
4. ZAKLJUČAK.....	28
5. IZVOR.....	30
PRIOLOG : STATUTI ŽUPANIJA I GRADOVA/OPĆINA KOJI DEFINIRAJU PRAVA NACIONALNIH MANJINA.....	31

1. UVOD

Zadnju dekadu 20. stoljeća obilježila su politička previranja koja su dovela do rušenja socijalističkog sistema u gotovo svim državama srednje, istočne i jugoistočne Europe. Na našim prostorima postojala je Socijalistička Federativna Republika Jugoslavija (SFRJ) kao *socijalistička samoupravna demokratska zajednica radnih ljudi i građana i ravnopravnih naroda i narodnosti*¹. Izlazak pojedinih republika iz zajednice, obilježio je raspad SFRJ i rat koji je nametnut odvojenim državama, među kojima je i Republika Hrvatska (RH).

Republika Hrvatska je država nastala iz raspadnute zajednice SFRJ. Kao jedna od sljednica bivše države, preuzela je obveze provođenja zakona o ravnopravnosti i ostvarivanju slobode i prava pripadnicima nacionalnih manjina. Te slobode i prava su se, u bivšoj državi, očitovale u službenoj uporabi jezika i pisma, odgoju i obrazovanju, informiranju, te očuvanju etničkog, kulturnog i vjerskog identiteta.

Formiranjem RH, ustanovljene su slobode i prava za 22 nacionalne manjine. Stanovnici koji su pripadnici drugih naroda, u RH predstavljaju nacionalnu manjinu. Sukladno članku 15. Ustava RH *jamči se ravnopravnost pripadnicima svih nacionalnih manjina, kao i sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija*². Službena uporaba jezika i pisma pripadnika nacionalnih manjina propisana je Ustavom RH, Ustavnim zakonom o nacionalnim manjinama³, Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH⁴, Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN51/00)⁵, Statutima županija i Statutima gradova/općina.

Službene karte (topografske karte⁶, hrvatska osnovna karta-HOK5, katastarski planovi i dr.) kao i svi geografski objekti na službenim dokumentima u RH, ispisuju se hrvatskim jezikom i latiničnim pismom. Međutim, slijedeći europsku (EuroRegionalmap, EuroGeoNames) i UN regulativu (UNGEGN-United Nations Group of Experts on Geographical Names) potrebno je na službenim kartama kao i drugim službenim dokumentima, uvesti i voditi društvene i prirodne geografske objekte i na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Regulativa bi se primjenjivala za ona područja u kojima pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju svoja prava propisana Ustavnim zakonom i Statutom grada/općine. Tako dobiveni podaci bili bi vidljivi kroz službenu kartu, pisani službeni dokument i Registar geografskih imena Republike Hrvatske, koji na osnovu karata različitih mjerila, definira atribute kroz geografsko ime, administrativno područje, koordinate, grupe, tipa,.. itd. donosi cjelovitu bazu geografskih imena za sve geografske objekte u prostoru. Na nivou određenih gradova/općina u službenoj je uporabi, kao drugi službeni jezik i pismo, češki jezik i pismo, mađarski jezik i pismo, rusinski jezik i pismo, slovački jezik i pismo, srpski jezik i ćirilčno pismo i talijanski jezik i pismo.

¹Ustav SFRJ, 1974. U sastavu zajedničke države bile su Socijalističke republike Bosna i Hercegovina, Makedonija, Slovenija, Srbija (u njenom su sastavu bile dvije Autonomne pokrajine i to Kosovo i Vojvodina), Hrvatska i Crna Gora. Savezni zakon je definirao da *Socijalistička republika je država zasnovana na suverenosti naroda i na vlasti i samoupravljanju radničke klase i svih radnih ljudi, i socijalistička samoupravna demokratska zajednica radnih ljudi i građana i ravnopravnih naroda i narodnosti*. Članom 170. i 171. je *zajamčena sloboda izražavanja pripadnosti narodu, odnosno narodnosti, sloboda izražavanja nacionalne kulture i sloboda upotrebe svog jezika i pisma. Pripadnici narodnosti imaju, u skladu sa ustavom i zakonom, pravo na upotrebu svog jezika i pisma u ostvarivanju svojih prava i dužnosti, kao i u postupku pred državnim organima i organizacijama koje vrše javna ovlaštenja. Pripadnici naroda i narodnosti Jugoslavije na teritoriji svake republike, odnosno autonomne pokrajine, imaju pravo na nastavu na svom jeziku u skladu sa zakonom*.

²Ustav Republike Hrvatske, (NN 85/10).

³Ustavni zakon o nacionalnim manjinama, (NN 155/02).

⁴Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, (NN 51/00).

⁵Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, (NN51/00)

⁶Državna geodetska uprava 2003. Specifikacija proizvoda – TK25,

Jezik i pismo nacionalne manjine je u primjeni na lokalnoj razini za dvojezično imenovanje ulica, trgova, naselja, geografskih lokaliteta i ispisivanju prometnih znakova i drugih pisanih oznaka u prometu. Uz hrvatski jezik i pismo, jezik i pismo nacionalnih manjina, kao drugi službeni jezik i pismo, propisan je u 11 županija i to u 55 gradova/općina/naselja.

Na osnovu Statuta gradova/općina i Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj⁷ (NN 86/06) u kojima žive pripadnici nacionalnih manjina, a prema zakonu imaju pravo na službenu uporabu jezika i pisma svoje nacionalne manjine, preuzeta su dvojezično ispisana imena za geografski objekt naselja, koja su prikazana u Registru geografskih imena u Republici Hrvatskoj.

2. ZAKONSKA OSNOVA KORIŠTENJA JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA, NA PRIMJERU GEOGRAFSKIH OBJEKATA

Republika Hrvatska (RH) novoosnovana je europska država, kao jedinstvena, nedjeljiva, demokratska i socijalna (Ustav RH). Nastala je raspadom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (SFRJ) 1990. godine, a površina joj iznosi 56 542 km², u kojoj ravnopravno žive Hrvati i pripadnici 22 nacionalne manjine, pa ukupno broji 4 437 460 stanovnika⁸.

Ustav Republike Hrvatske, II Temeljne odredbe, članak 12. definira da je u *Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo* (ISO-hrv)⁹, koji pripada slavenskim jezicima, zapadno-južnoslavenske podskupine u slavenskoj grupi indoeuropske jezične porodice. Govorni jezik Hrvata obuhvaća standardni ili književni jezik, te sve narodne govore kojima se služe Hrvati, a sastoji se od dijalekata čakavskog, kajkavskog i štokavskog narječja¹⁰.

2.1. Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj

Seobe stanovništva kroz povijest, uzrokovane različitim pobudama, dovele su do koncentracije većeg broja etničkih skupina na današnjem prostoru RH. S vremenom je došlo do asimilacije s autohtonim stanovništvom, ali su ostali živi korjeni koji ih povezuju kroz povjest, kulturu, jezik i pismo zemlje iz koje su potekli.

Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02) kaže da *stanovnici koji su pripadnici drugih naroda, u RH predstavljaju nacionalnu manjinu*. Nacionalna manjina je *skupina hrvatskih državljana čiji pripadnici su tradicionalno nastanjeni na teritoriju RH, a njeni članovi imaju etnička, jezična, kulturna i/ili vjerska obilježja različita od drugih građana i vodi ih želja za očuvanjem tih obilježja*. Stoga se Republika Hrvatska *ustanovljuje kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika nacionalnih manjina: Srba, Čeha, Slovaka, Talijana, Mađara, Židova, Nijemaca, Austrijanaca, Ukrajinaca, Rusina, Bošnjaka, Slovenaca, Crnogoraca, Makedonaca, Rusa, Bugara, Poljaka, Roma, Rumunja, Turaka, Vlaha, Albanaca i drugih, koji su njezini državljani, kojima se jamči ravnopravnost s građanima hrvatske narodnosti i ostvarivanje nacionalnih prava u skladu s demokratskim normama OUN-a i zemalja slobodnoga svijeta*. (NN 85/10). U državi ukupno žive 22 nacionalne manjine te ostali (331.383 st. ili 7,47%). Jedan dio stanovništva nije se izjasnio u smislu nacionalne pripadnosti (89.130 st. ili 2,01 %), dok je nepoznato (17.975 st. ili 0,41 %).

⁷Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, (NN 86/06).

⁸Državni Zavod za Statistiku, 2001. Popis stanovnika 2001.

⁹United Nations Group of Experts on Geographical Names, Technical reference manual for the standardization of geographical names, United Nations, New York, 2007.

¹⁰Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, O hrvatskom jeziku, <http://www.ihj.hr>

Najbrojniji predstavnici nacionalnih manjina su Srbi (201 631 st. ili 4,54 %), slijede Bošnjaci (20 755 st. ili 0,47 %), Talijani (19 636 st. ili 0,44 %), Mađari (16 595 st. ili 0,37 %), Albanci (15 082 st. ili 0,34 %), Slovenci 13173 (0,30 %), Česi (10 510 st. ili 0,24 %), Romi (9463 st. ili 0,21 %), Makedonci (4270 st. ili 0,10 %), Crnogorci (4926 st. ili 0,11 %), Slovaci (4712 st. ili 0,11 %), Ukrajinci (1977 st. ili 0,04 %), Rusini (2337 st. ili 0,05 %), Nijemci (2002 st. ili 0,07 %), Rusi (2337 st. ili 0,02 %), Austrijanci (247 st. ili 0,01 %), Bugari (331 st. ili 0,01 %) Poljaci (567 st. ili 0,01 %) Rumunji (475 st. ili 0,01 %), Turci (300 st. ili 0,01 %), Židovi (576 ili 0,01 %), Vlasi (12 ili 0,0%) i ostali (21 801 st. 0,41 %) ¹¹.

2.2. Dokumenti koji reguliraju prava nacionalnih manjina

Raspad SFRJ, formiranje novih država, jaka demografska kretanja tijekom i nakon Domovinskog rata promijenile su gospodarsku, etničku, kulturnu, religijsku i dr. strukturu stanovništva u RH i drugim novonastalim državama (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Slovenija i Srbija). Pojavile su se nacionalne manjine koje su u vrijeme postojanja SFRJ bile konstitutivan narod (Albanci, Crnogorci, Makedonci, Slovenci, Srbi, a provedenim popisom stanovništva 2001. godine, dio Muslimana izjasnio se kao Bošnjaci). Kao jedan od preduvjeta za međunarodno priznanje, RH je morala u svoju zakonsku regulativu ugraditi odredbe sloboda i prava nacionalnih manjina. Stoga je donešen Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (*NN 155/02*) kojim se slobode i prava priznaju svim nacionalnim manjinama, a one su propisane:

- *Ustavom Republike Hrvatske,*
- *načelima Povelje Ujedinjenih naroda,*
- *Općom deklaracijom o pravima čovjeka, Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima, Međunarodnim paktom o gospodarskim, socijalnim i kulturnim pravima,*
- *Završnim aktom Organizacije za europsku sigurnost i suradnju, Pariškom Poveljom za Novu Europu i drugim dokumentima OEES-a koji se odnose na prava čovjeka, osobito Dokumentom kopenhaskog sastanka OEES-a o ljudskoj dimenziji i Dokumentom moskovskog sastanka OEES-a o ljudskoj dimenziji,*
- *Konvencijom Vijeća Europe za zaštitu prava čovjeka i temeljnih sloboda, te protokolima uz tu Konvenciju,*
- *Međunarodnom konvencijom o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije, Konvencijom o sprečavanju i kažnjavanju zločina genocida, Konvencijom o pravima djeteta,*
- *Deklaracijom o ukidanju svih oblika nesnošljivosti i diskriminacije na temelju vjere i uvjerenja,*
- *Konvencijom o borbi protiv diskriminacije u oblasti prosvjete,*
- *Deklaracijom UN o pravima osoba pripadnika nacionalnih ili etničkih, vjerskih i jezičnih manjina,*
- *Okvirnom konvencijom o zaštiti nacionalnih manjina Vijeća Europe,*
- *Europskom poveljom o regionalnim i manjinskim jezicima,*
- *Europskom poveljom o lokalnoj /mjesnoj/ samoupravi,*
- *Instrumentima SEI za zaštitu manjinskih prava,*
- *Preporuka iz Lunda o učinkovitom sudjelovanju nacionalnih manjina u javnom životu obvezuje se na poštivanje i zaštitu prava nacionalnih manjina i drugih temeljnih prava i sloboda čovjeka i građanina, vladavine prava i svih ostalih najviših vrednota svog ustavnog i međunarodnoga pravnog poretka, svim svojim državljanim.*

Na osnovu Ustava RH, donešeni su Statuti županija i Statuti gradova/općina u kojima su propisane odredbe o ostvarivanju prava pripadnika nacionalnih manjina (tablice 4. i 5.).

¹¹Stanovništvo prema narodnosti, po gradovima/općinama, Tablica 12, popis 2001. DZS, 2001.

2.3. Ustavni zakon Republike Hrvatske koji regulira prava nacionalnih manjina

Republika Hrvatska osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini, na osnovu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02) Temeljne odredbe, članak 7. i to:

1. *Služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi;*
2. *Odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu kojim se služe;*
3. *Upotrebu svojih znamenja i simbola;*
4. *Kulturnu autonomiju; Službenu uporabu zastave i simbola nacionalnih manjina, te obilježavanja praznika nacionalnih manjina; Očuvanje tradicijskih naziva i oznaka, davanje naziva naseljima, ulicama i trgovima po imenima osoba i događanja od značaja za povijest i kulturu nacionalne manjine, te se osigurava uspostava dvojezičnih naziva naselja i prometnih znakova natpisa;*
5. *Vjersku slobodu prakticiranja svoje vjere;*
6. *Pristup medijima jedinica lokalne samouprave (izdavati novine, proizvoditi i emitirati radijski i televizijski program).*
7. *Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa;*
8. *Zastupljenost u predstavničkim i izvršnim tijelima jedinica lokalne samouprave; Zastupljenost u tijelima uprave jedinica lokalne samouprave: RH jamči pripadnicima nacionalnih manjina prava na zastupljenost u Hrvatskom saboru*
9. *Sudjelovanje u javnom životu i upravljanjem lokalnim poslovima putem vijeća nacionalnih manjina;*
10. *Zaštitu od svake djelatnosti koja ugrožava ili može ugroziti njihov opstanak, ostvarivanje prava i sloboda.*

Nadalje je propisano da se *ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice.*

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina, stavak II. Prava i slobode, članak 12. podčlanak 2. definira da *ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje se i kada je to predviđeno međunarodnim ugovorima koji, sukladno Ustavu RH, čine dio unutaršnjeg pravnog poretka RH i kada je to propisano statutom jedinice lokalne samouprave (Statut grada/općine) ili statutom jedinice područne (regionalne) samouprave (Statut županije) u skladu s odredbama posebnog zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH. Prilikom sklapanja međunarodnih ugovora RH će se zalagati da se njima stvaraju i unapređuju uvjeti potrebni za održavanje i razvijanje kulture pripadnika nacionalnih manjina, te očuvanje bitnih sastojnica njihove samodobitnosti, odnosno njihove vjere, jezika, tradicije i kulturne baštine.*

2.4. Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj

Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj (NN, br. 51/00) propisuje način i uvjete službenog korištenja jezika i pisma nacionalnih manjina. Stoga se u stavku I. Temeljnim odredbama, članku 1. definira da se ovim Zakonom uređuju *uvjeti službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, kojima se osigurava ravnopravnost s hrvatskim jezikom i latiničnim pismom sukladno zakonu.*

Nadalje, u stavku II. Uvjeti za ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, članak 4. propisuje da se *ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina ostvaruje u skladu s odredbama Ustavnog zakona o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj, Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe i ovoga Zakona pod sljedećim uvjetima:*

- 1. kada pripadnici pojedine nacionalne manjine na području općine ili grada čine većinu stanovnika, u skladu s Ustavnim zakonom o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe i ovim Zakonom,*
- 2. kada je predviđena međunarodnim ugovorima kojih je Republika Hrvatska stranka,*
- 3. kada su to statutom propisale općine i gradovi, u skladu s Ustavnim zakonom o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina u Republici Hrvatskoj, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina Vijeća Europe i ovim Zakonom,*
- 4. kada to, u odnosu na rad svojih tijela, u samoupravnom djelokrugu, statutom propiše županija na čijem je području u pojedinim općinama i gradovima u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine.*

Za ostvarivanje ravnopravne službene uporabe jezika i pisma nacionalne manjine mjerodavni su podaci popisa stanovnika, koji je neposredno prethodio uređivanju ovih pitanja statutom grada/općine.

U nekim gradovima/općinama (npr. Grad Poreč) u kojem je prema popisu stanovništva iz 2001. godine živjelo ukupno 17 460 stanovnika, od toga 738 st. ili 4,23% ¹² pripadnika talijanske manjine (DZS, Tablica 12. Stanovništvo prema narodnosti, po gradovima/općinama, popis 2001.), kao ni jedna druga nacionalna manjina nije zastupljena u jednoj trećini ukupnog broja stanovnika grada/općine, koje bi im dalo pravo na ravnopravnu uporabu svog jezika i pisma. Međutim, Statutom grada/općina donešene su statutarne odluke kojima se temeljem stečenih prava autohtonih nacionalnih manjina daje pravo na službenu uporabu svojeg jezika i pisma, kao i ostalih prava (Statut Grada Poreča, stavak IV. Zaštita autohtone etničke i kulturne osobitosti pripadnika talijanske nacionalne zajednice, članak 13. propisuje *Pripadnicima talijanske nacionalne zajednice koji žive na području Grada Poreča - Parenzo, radi ostvarivanja slobode izražavanja nacionalnih osobitosti zajamčuje se, suglasno Ustavu i ovom Statutu, a u skladu s potrebama zajedničkog života s Hrvatima i pripadnicima drugih etničkih i nacionalnih zajednica i manjina, slobodna i ravnopravna uporaba talijanskog jezika i razvijanje kulture, odgoja i obrazovanja na svojem jeziku* ¹³.

U općini Gračac situacija je obrnuta. Prema popisu stanovništva iz 2001. godine (DZS, Tablica 12. Stanovništvo prema narodnosti, po gradovima/općinama, popis 2001.) živi ukupno 3923 stanovnika, od čega srpska nacionalna manjina broji 1523 stanovnika ili 38,82 %. Prema Ustavnom zakonu o zastupljenosti nacionalne manjine u jednoj trećini ukupnog broja stanovnika grada/općine, srpska nacionalna manjina ima pravo na ravnopravnu uporabu svog jezika i pisma i druga prava. Međutim, u Statut općine Gračac¹⁴ nisu uvedene odredbe o zaštiti autohtone etničke i kulturne osobitosti pripadnika nacionalne manjine.

Sličnu situaciju nalazimo i u općini Plaški ¹⁵, gdje srpska nacionalna manjina čini 45,99 % ukupnog stanovništva općine (1054 stanovnika od ukupno 2292 stanovnika), a u statut općine nisu ugrađene odredbe o ravnopravnoj službenoj uporabi jezika i pisma srpske nacionalne manjine.

Ustavnim zakonom i Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina, članak 5. propisuje da se na području općine, grada ili županije ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine ostvaruje:

¹²Stanovništvo prema narodnosti, po gradovima/općinama, Tablica 12, popis 2001. DZS, 2001

¹³Statu Grada Poreča, Službeni glasnik Grada Poreča br. 6/09, Poreč, 07.07.2009.

¹⁴Statut Općine Gračac. Službeni glasnik Zadarske županije br. 9/10, Gračac, 11.12.2001.

¹⁵Statut Općine Plaški. Glasnik Karlovačke županije br.25/09, Plaški, 24.07.2009.

1. u radu predstavničkih i izvršnih tijela općine, grada ili županije,
2. u postupku pred upravnim tijelima općine, grada ili županije,
3. u postupku pred tijelima državne uprave prvog stupnja, pred ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koja postupaju u prvom stupnju, pred sudbenim tijelima prvog stupnja, državnim odvjetništvima i državnim pravobraniteljstvima prvog stupnja, javnim bilježnicima i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, a koji su ovlašteni postupati na području općine ili grada koji su u ravnopravnu službenu uporabu uveli manjinski jezik i pismo.

Tijela iz stavka 1. ovoga članka omogućit će korištenje i priznati valjanost privatnih pravnih isprava sastavljenih na području Republike Hrvatske i kad su sastavljene na jeziku i pismu nacionalne manjine.

Nadalje članak 6. propisuje da se ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine u pravilu uvodi za cijelo područje pojedine općine ili grada. Izuzetno od stavka 1. ovoga članka, ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine može se uvesti samo na dijelu područja pojedine općine ili grada kada se može statutom predvidjeti i u užem opsegu od prava utvrđenih ovim Zakonom, ali se ne može isključiti pravo na služenje svojim jezikom u postupcima pred tijelima iz članka 5. točke 3. ovoga Zakona, te pravo na dobivanje javnih isprava i na jeziku i pismu nacionalne manjine

Istim Zakonom u članku 8. U općinama, gradovima i županijama u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, rad općinskih i gradskih vijeća, te općinskih i gradskih poglavarstava kao i rad županijskih skupština i poglavarstva odvija se na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu i jeziku i pismu nacionalne manjine koji su u ravnopravnoj službenoj uporabi.

U općinama, gradovima i županijama iz stavka 1. ovoga članka osigurava se, dvojezično ili višejezično:

1. ispisivanje teksta pečata i žigova istom veličinom slova,
2. ispisivanje natpisnih ploča predstavničkih, izvršnih i upravnih tijela općina, gradova i županija, kao i pravnih osoba koje imaju javne ovlasti istom veličinom slova,
3. ispisivanje zaglavlja akata istom veličinom slova.

Vijećnik, član poglavarstva ili građanin u općinama, gradovima i županijama iz stavka 1. ovoga članka ima pravo da mu se osigura dvojezično ili višejezično:

1. dostava materijala za sjednicu općinskog ili gradskog vijeća i poglavarstva, kao i županijske skupštine i županijska poglavarstva,
2. izrada zapisnika i objava zaključaka,
3. objavljivanje službenih obavijesti i poziva predstavničkih, izvršnih i upravnih tijela općina, gradova i županija, kao i materijale za sjednice predstavničkih i izvršnih tijela.

Članak 9. propisuje Općine, gradovi i županije u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, osigurat će pravo građanima da im se dvojezično ili višejezično:

1. izdaju javne isprave,
2. tiskaju obrasci koji se koriste u službene svrhe.

Članak 10. propisuje U općinama i gradovima u kojima je u ravnopravnoj službenoj uporabi jezik i pismo nacionalne manjine, dvojezično ili višejezično, istom veličinom slova, ispisuju se:

1. pisani prometni znakovi i druge pisane oznake u prometu,
2. nazivi ulica i trgova,
3. nazivi mjesta i geografskih lokaliteta.

2.5. Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Temeljem Ustava, Ustavnog zakona i Zakona o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN.51/00), pripadnici nacionalnih manjina ostvaruju pravo na odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine kojoj pripadaju. Istim zakonom, člankom 1. propisano je da nacionalne manjine

u Republici Hrvatskoj *ostvaruju pravo na odgoj i obrazovanje na svom jeziku i pismu*; članak 2. propisuje da se odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine *obavlja u predškolskoj ustanovi, osnovnoj i srednjoj školi te drugoj školskoj ustanovi kao i drugim oblicima obrazovanja (seminari, ljetne i zimske škole i sl.)*; nadalje članak 4. propisuje: a) *ako ne postoje uvjeti za osnivanje školske ustanove prema članku 3. ovoga Zakona, odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalne manjine obavlja se u razrednom odjelu ili obrazovnoj skupini*; b) *razredni odjel i obrazovna skupina iz stavka 1. ovoga članka ustrojavaju se u školskoj ustanovi s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine ili školskoj ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu*; c) *razredni odjel i obrazovna skupina iz stavka 1. ovoga članka ustrojavaju se i za manji broj učenika od broja učenika propisanog za ustrojavanje razrednog odjela i obrazovne skupine s nastavom na hrvatskom jeziku i pismu*; i članak 6. propisuje da *nastavni plan i program odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalne manjine uz opći dio obvezno sadrži dio čiji je sadržaj u vezi s posebnosti nacionalne manjine (materinski jezik, književnost, povijest, zemljopis i kulturno stvaralaštvo nacionalne manjine)*¹⁵.

Proces odgoja i obrazovanja obavlja se u predškolskim ustanovama, osnovnim i srednjim školama te visokoškolskim ustanovama s nastavom na jeziku i pismu kojim se služe. Zakonski okvir omogućuje pravo na odgoj i obrazovanje u jednom od tri modela i to: *Model A- cjelokupna nastava izvodi se na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskog jezika (nastavu po modelu A imaju češka, mađarska, srpska i talijanska nacionalna manjina)*; *Model B- nastava se izvodi na hrvatskom jeziku i pismu, kao i na jeziku i pismu nacionalne manjine, tzv. dvojezična nastava. Na hrvatskom jeziku sluša se prirodna grupa predmeta, a na jeziku i pismu nacionalne manjine društvena grupa predmeta (nastavu po modelu B imaju češka i mađarska nacionalna manjina)*; *Model C- podrazumijeva njegovanje jezika i kulture, a realizira se kao nastavni predmet od pet školskih sati tjedno uz cjelokupni program nastave na hrvatskom jeziku (nastavu po modelu C imaju albanska, austrijska, češka, mađarska, makedonska, njemačka, rusinska, slovačka, srpska i ukrajinska nacionalna manjina)*¹⁵.

3. TERITORIJALNE JEDINICE U KOJIMA NACIONALNE MANJINE OSTVARUJU PRAVO NA KORIŠTENJE SVOG JEZIKA I PISMA

Uz hrvatski jezik i pismo, jezik i pismo nacionalnih manjina, kao drugi službeni jezik i pismo, danas je propisan (nije propisan npr. u općini Gračac, ali pripadnici nacionalne manjine, temeljem zakonske odredbe o zastupljenosti od jedne trećine u ukupnom broju stanovnika imaju pravo na donošenje statutarne odluke o službenoj uporabi jezika i pisma nacionalne manjine) i u uporabi u 10 županija i to u 54 grada/općine i 168 naselja (tablica 1, 2 i 3): Bjelovarsko-bilogorskoj (grad/općina-Daruvar, Končanica), Istarskoj (grad/općina-Bale, Brtonigla, Buje, Fažana, Funtana, Grožnjan, Kaštelir-Labinci, Ližnjan, Motovun, Novigrad, Oprtalj, Poreč, Pula, Rovinj, Tar-Vabriga, Višnjan, Vižinada, Vodnjan i Vrsar), Karlovačkoj (grad/općina-Krnjak, Plaški i Vojnić), Ličko-senjskoj (grad/općina-Donji Lapac, Udbina i Vrhovine), Osječko-baranjskoj (grad/općina-Bilje, Darda, Ernestinovo, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Našice, Petlovac, Punitovci i Šodolovci), Primorsko-goranskoj (grad/općina-Cres, Rijeka i Vrbovsko), Sisačko-moslavačkoj (grad/općina-Dvor i Gvozd), Splitsko-dalmatinskoj (grad/općina-Vrlika), Šibensko-kninskoj (grad/općina-Biskupija, Civljane, Ervenik i Kistanje) i Vukovarsko-srijemskoj županiji (grad/općina-Bogdanovci, Borovo, Markušica, Nijemci, Negoslavci, Tompojevci, Tordinci i Trpinja). (Statuti gradova/općina, tablica 2 i 5)

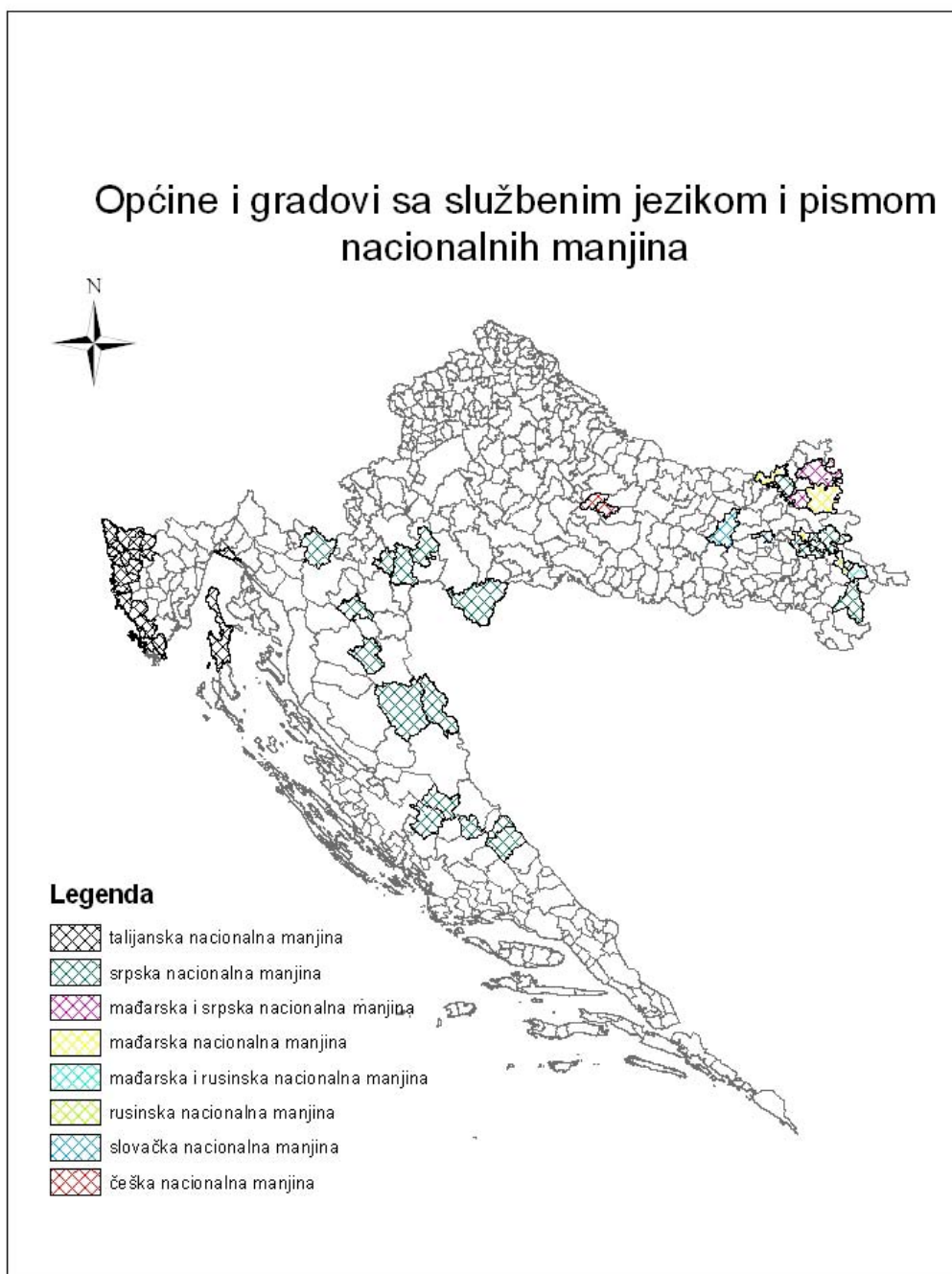
¹⁵Ured za nacionalne manjine vlade Republike Hrvatske, Nacrt izvješća o provođenju ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i utrošku sredstava osiguranih u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu za potrebe nacionalnih manjina, Zagreb, 2007.

Tablica 1. Učestalost službenog jezika i pisma nacionalne manjine po naseljima

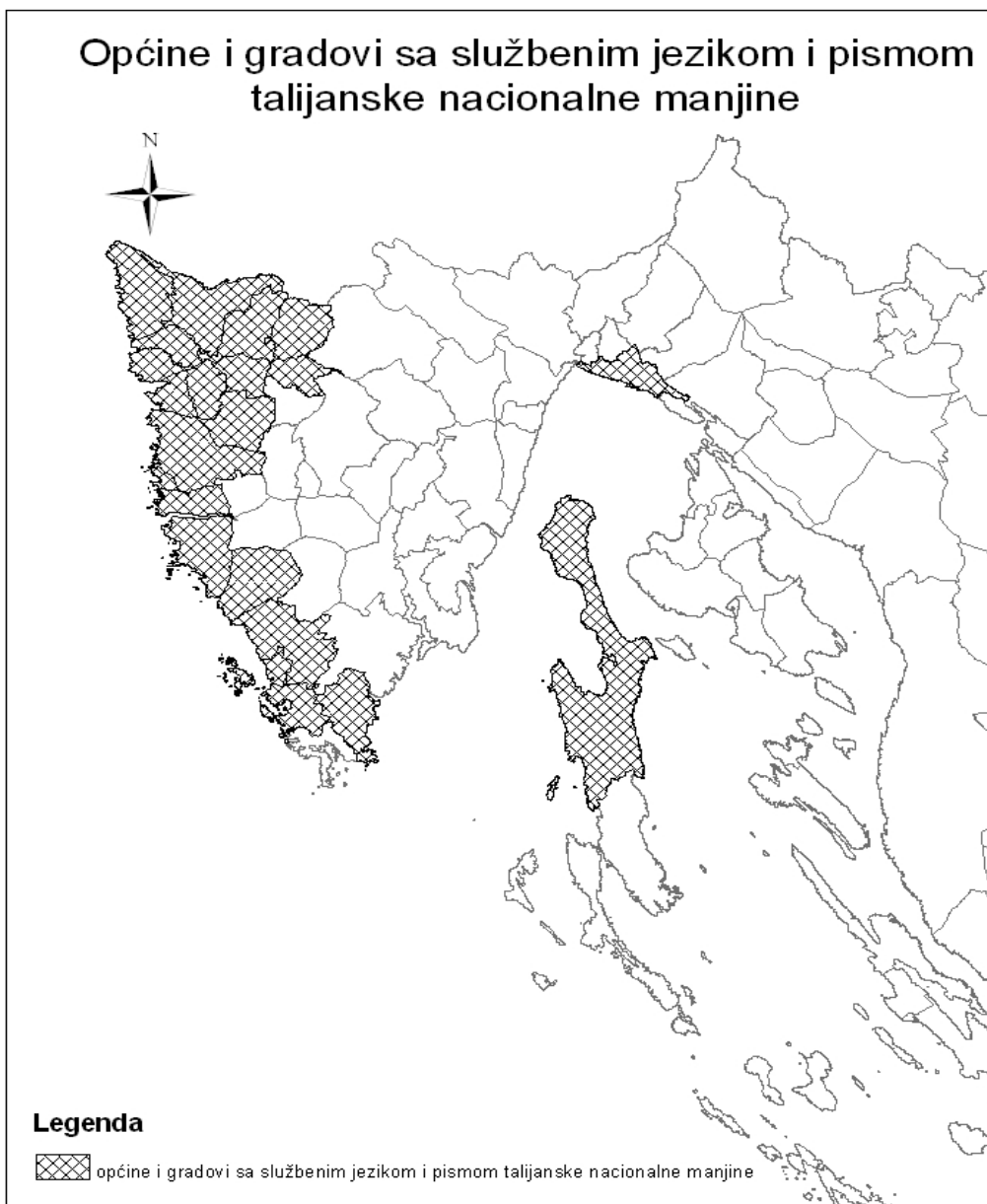
Učestalost službenog jezika i pisma nacionalne manjine po naseljima					
češki jezik	mađarski jezik	rusinski jezik	slovački jezik	srpski jezik	talijski jezik
8 naselja	17 naselja	2 naselja	3 naselja	37 naselja	144 naselja

Uvidom u statute navedenih gradova/općina uočava se neujednačenost u pisanju geografskog inventara na jeziku i pismu nacionalne manjine. Zakonska regulativa se uglavnom svodi na dvojezično pisanje imena naselja, trgova i ulica, te natpise na javnim ustanovama, mjesnim domovima, školama i drugim ustanovama. Međutim, u nekim gradovima/općinama, iako je statut propisano pravo na uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, ono se ne provodi. Neki od gradova/općina statutom su donijeli uredbu, da se na teritoriju cijelog grada/općine koristi jezik i pismo nacionalne manjine. Neki su pak gradovi/općine donijeli uredbu da se jezik i pismo nacionalne manjine koristi samo u onim naseljima u kojima nacionalna manjina čini većinu ili zakonom propisanu jednu trećinu ukupnog broja stanovništva.

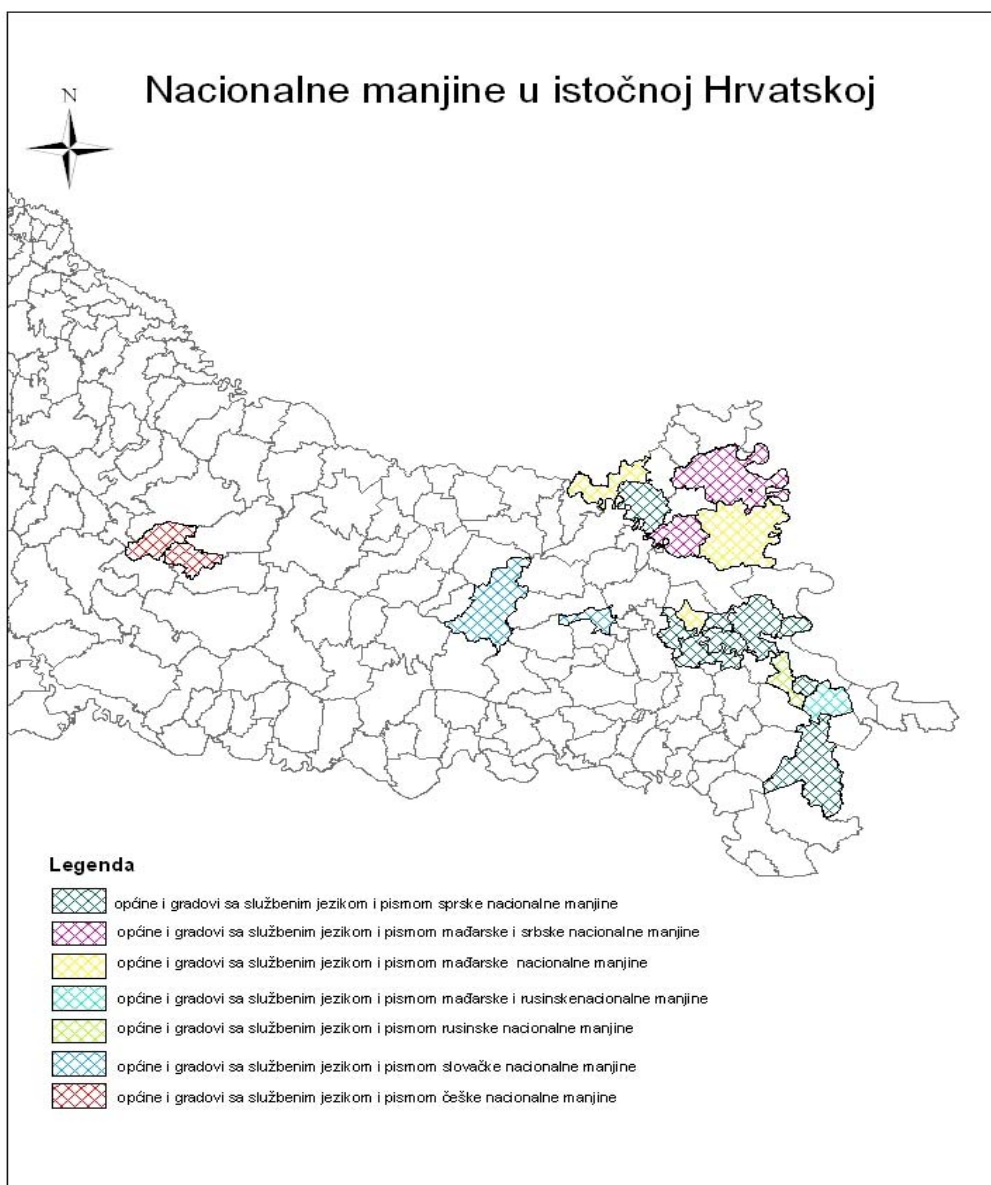
Na žalost, u svim nabrojenim gradovima/općinama za društvene i prirodne geografske objekte, u RH ne postoje evidencije, registri ili bilo koji drugi oblik prikupljanja, ažuriranja i vođenja imena na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Iako je došlo do mješanja stanovništva, pripadnici nacionalnih manjina imaju i koriste svoja imena za geografski inventar, kako u prostoru u kojem žive, tako i šire. Najbolji primjer za to je općina/naselje Kneževi Vinogradi, u kojem su u službenoj ravnopravnoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo, srpski jezik i ćirilično pismo i mađarski jezik i mađarsko latinično pismo. Kod hrvatskog stanovništva i pripadnika srpske nacionalne manjine u službenoj je uporabi ime Kneževi Vinogradi, koje se ravnopravno piše latiničnim i ćiriličnim pismom. Pripadnici mađarske nacionalne manjine koriste, na mađarskom jeziku ime Hercegszöllös, pisano mađarskim latiničnim pismom kao trećim službenim pismom u općini. Nadalje, u svakodnevnom govoru lokalno stanovništvo, Hrvati i pripadnici mađarske i srpske nacionalne manjine, za imenovanje naselja Kneževi Vinogradi, koriste ime Suljoš.

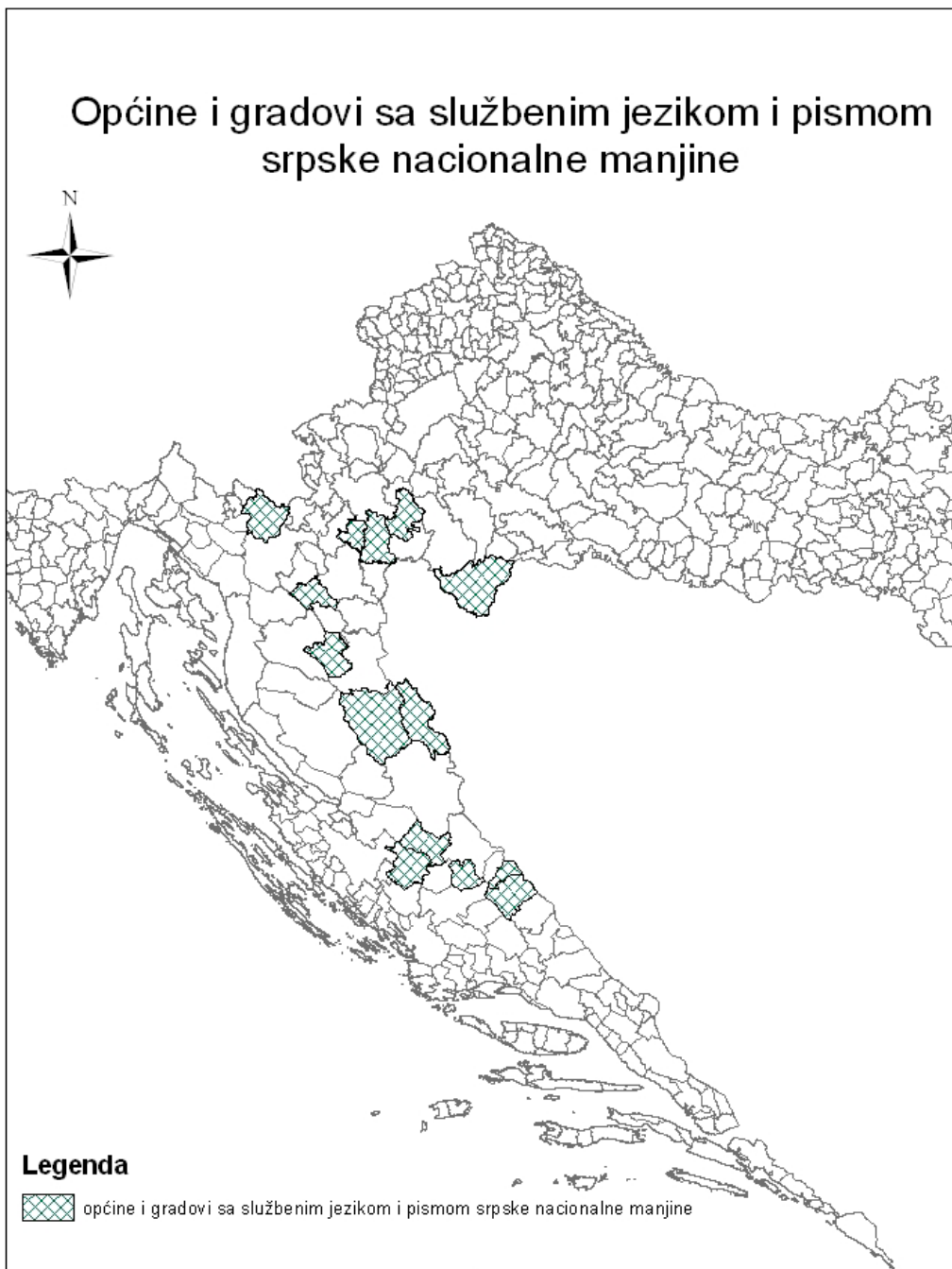
Slika1. Teritorijalna raširenost nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj

Slika 2. Područja općina/gradova sa službenim jezikom i pismom talijanske nacionalne manjine

Slika 3. Područja općina/gradova sa službenim jezikom i pismom nacionalnih manjina u istočnoj Hrvatskoj

Slika 4. Područja općina/gradova sa službenim jezikom i ćirilićnim pismom srpske nacionalne manjine

Tablica 2. Registar geografskih imena Republike Hrvatske – geografsko ime objekta na jeziku i pismu nacionalne manjine

Br	Geografsko ime	Službeni jezik (stupac lijevo)	Geografsko ime	Službeni jezik (stupac lijevo)	Geografsko ime	Službeni jezik (stupac lijevo)	Administrativno područje	E	N	Grupa	Tip	Podtip	CGNkod	EGNkod	CROTISKod	Poštanski broj	Poštanski ured	Broj stanovnika (2001.)
1	Bale	hrv	Valle	ita			BALE	285889.55	4992360.60	Naseljena mjesta	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52211	Bale (Valle)	886
2	Kopačevo	hrv	Kopács	hun			BILJE	678494.27	5053632.55	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	31327	Bilje	608
3	Lug	hrv	Laskó	hun			BILJE	677181.38	5060704.62	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	31328	Lug	852
4	Vardarac	hrv	Várdaróc	hun			BILJE	677045.86	5056611.00	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	31327	Bilje	660
5	Brtonigla	hrv	Verteneglio	ita			BRTONIGLA	274898.89	5030549.23	Naseljena mjesta	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	827
6	Fiorini	hrv	Fiorini	ita			BRTONIGLA	271704.75	5028830.68	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	145
7	Karigador	hrv	Carigador	ita			BRTONIGLA	269018.70	5028913.36	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	141
8	Nova Vas	hrv	Villanova	ita			BRTONIGLA	276100.80	5028679.60	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	355
9	Radini	hrv	Radini	ita			BRTONIGLA	271240.89	5030677.56	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	111
10	Buje	hrv	Buie	ita			BUJE	277449.26	5033633.85	Naseljena mjesta	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52460	Buje (Buie)	5.340
11	Baredine	hrv	Baredine	ita			BUJE	277848.45	5030208.99	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	68
12	Bibali	hrv	Bibali	ita			BUJE	279515.58	5034285.48	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Bule)	79
13	Brdo	hrv	Collalto	ita			BUJE	285413.56	5037781.55	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	16
14	Brič	hrv	Briz	ita			BUJE	285717.21	5038930.59	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	16
15	Buje	hrv	Buie	ita			BUJE	277384.95	5034003.07	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	3.001
16	Buroli	hrv	Buroli	ita			BUJE	273248.68	5032096.03	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	73
17	Gamboci	hrv	Gambozzi	ita			BUJE	275214.79	5035997.87	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	100
18	Kaldanija	hrv	Caldania	ita			BUJE	275865.40	5037614.77	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	126
19	Kanegra	hrv	Canegra	ita			BUJE	270870.27	5042332.18	Naseljena mjesta	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	-

20	Kaštel	hrv	Castel Venere	ita		BUJE	278488.49	5036350.97	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	516
21	Krasica	hrv	Crasizza	ita		BUJE	280566.71	5030826.67	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	152
22	Kršete	hrv	Carsette	ita		BUJE	274160.10	5032676.40	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52474	Brtonigla (Verteneglio)	136
23	Kučibreg	hrv	Cucibreg	ita		BUJE	288136.30	5038748.29	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	27
24	Lozari	hrv	Lozari	ita		BUJE	279846.85	5028178.42	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	19
25	Marušići	hrv	Marussici	ita		BUJE	282880.74	5034823.00	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	179
26	Merišće	hrv	Merischie	ita		BUJE	280804.30	5038135.86	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	101
27	Momjan	hrv	Momiano	ita		BUJE	281672.56	5037049.96	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	289
28	Oskoruš	hrv	Oscorus	ita		BUJE	283349.79	5038237.38	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	60
29	Plovanija	hrv	Plovania	ita		BUJE	276022.66	5038533.43	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	232
30	Sveta Marija na Krasu	hrv	Madonna del Carso	ita		BUJE	272656.29	5040149.03	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52460	Buje (Buie)	-
31	Daruvar	hrv	Daruvar	ces		DARUVAR	557287.89	5051058.86	Naseljena mjesto	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	43500	Daruvar	13.243
32	Daruvar	hrv	Daruvar	ces		DARUVAR	556489.22	5050673.93	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43500	Daruvar	9.815
33	Donji Daruvar	hrv	Dolni Daruvar	ces		DARUVAR	556637.41	5052752.04	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43500	Daruvar	840
34	Gornji Daruvar	hrv	Horni Daruvar	ces		DARUVAR	553555.86	5050240.06	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43500	Daruvar	569
35	Ljudevit Selo	hrv	Lipovec	ces		DARUVAR	553681.89	5051684.64	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43500	Daruvar	253
36	Laslovo	hrv	Szentlászló	hun		ERNESTINOVO	671908.38	5032866.21	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31214	Laslovo	1.031
37	Fažana	hrv	Fasana	ita		FAŽANA	287210.82	4979916.46	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52212	Fažana	3.050
38	Valbandon	hrv	Valbandon	ita		FAŽANA	288203.26	4978449.24	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	-	-	-
39	Funtana	hrv	Fontane	ita		FUNTANA	272464.16	5007880.76	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52452	Funtana	831
40	Antonci	hrv	Antozi	ita		GROŽNJAN	287576.63	5028765.63	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	67
41	Bijele Zemlje	hrv	Terre Bianche	ita		GROŽNJAN	281812.37	5029158.38	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	90
42	Grožnjan	hrv	Grisignana	ita		GROŽNJAN	282465.55	5030271.90	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	185
43	Kostanjica	hrv	Castagna	ita		GROŽNJAN	285196.12	5028655.96	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	51

44	Kuberton	hrv	Cuberton	ita		GROŽNJAN	286035.53	5035349.44	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	22
45	Makovci	hrv	Macovzi	ita		GROŽNJAN	287052.52	5031511.09	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	100
46	Martinčići	hrv	Martincici	ita		GROŽNJAN	283335.17	5031883.68	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	132
47	Šterna	hrv	Sterna	ita		GROŽNJAN	288122.83	5033689.45	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	79
48	Vrnjak	hrv	Vergnacco	ita		GROŽNJAN	286239.64	5036901.58	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52462	Momjan (Momiano)	-
49	Završje	hrv	Piemonte	ita		GROŽNJAN	286473.63	5029552.68	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	59
50	Bale	hrv	Valle	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	285426.07	4993140.22	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			1.047
51	Brtonigla	hrv	Verteneglio	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	273975.24	5029064.58	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			1.579
52	Buje	hrv	Buie	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	279268.60	5035319.73	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			5.340
53	Fažana	hrv	Fasana	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	288534.35	4979932.79	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			3.050
54	Funtana	hrv	Fontane	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	272327.64	5008712.80	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			
55	Grožnjan	hrv	Grisignana	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	284801.71	5031626.69	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			785
56	Kaštelir-Labinci	hrv	Castelliere-Santa Domenica	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	278623.97	5022406.18	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			1.334
57	Ližnjan	hrv	Lisignano	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	298819.91	4973028.31	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			2.945
58	Motovun	hrv	Montana	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	291552.69	5024707.00	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			983
59	Novigrad	hrv	Cittanova	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	271419.78	5026087.15	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			4.002
60	Oprtalj	hrv	Portole	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	291649.97	5031618.84	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			981
61	Poreč	hrv	Parenzo	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	276670.66	5012684.19	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			17.460
62	Pula	hrv	Pola	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	287449.56	4975985.38	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			
63	Rovinj	hrv	Rovigno	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	277192.96	4997136.10	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			14.234
64	Tar-Vabriga	hrv	Torre-Abrega	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	274301.28	5021395.29	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			
65	Umag	hrv	Umago	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	269693.34	5037302.88	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			12.901
66	Višnjan	hrv	Visignano	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	283587.17	5017593.41	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			2.187
67	Vižinada	hrv	Visinada	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	283927.00	5024673.97	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			1.137
68	Vodnjan	hrv	Dignano	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	290306.12	4984183.96	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			5.651
69	Vrsar	hrv	Orsera	ita		ISTARSKA ŽUPANIJA	275424.32	5005339.63	Područja	Općina		16003001	1.2	8103			2.703
70	Kaštelir	hrv	Castellier	ita		KAŠTELIR-LABINCI	279512.55	5022057.75	Naseljena mjest	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52464	Kaštelir	283
71	Labinci	hrv	Santa Domenica	ita		KAŠTELIR-LABINCI	279738.09	5021220.02	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52464	Kaštelir	269

72	Kamenac	hrv	Kő	hun	Каменац	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	671552.83	5072173.00	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31309	Kneževi Vinogradi	177
73	Karanac	hrv	Karancs	hun	Каранац	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	670038.36	5070823.96	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31315	Karanac	1.065
74	Kneževi Vinogradi	hrv	Hercegszöllős	hun	Кнежеви Виногради	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	673890.96	5070306.88	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	31309	Kneževi Vinogradi	1.715
75	Kotlina	hrv	Sepse	hun	Котлина	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	673982.80	5074533.72	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31309	Kneževi Vinogradi	334
76	Mirkovac	hrv	Keselyős (Mirkovác)	hun	Мирковац	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	678866.92	5068842.34	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31309	Kneževi Vinogradi	135
77	Suza	hrv	Csúza	hun	Суза	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	676937.57	5073878.77	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31308	Suza	636
78	Zmajevac	hrv	Vörösmart	hun	Змајевац	srp	KNEŽEVI VINOGRADI	679378.12	5075889.56	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31307	Zmajevac	974
79	Boriš	hrv	Boryš	ces			KONČANICA	548412.77	5056409.84	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43505	Končanica	24
80	Daruvarski Brestovac	hrv	Daruvarský Brestov	ces			KONČANICA	549679.69	5054124.20	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43505	Končanica	887
81	Končanica	hrv	Končenice	ces			KONČANICA	551833.49	5055542.68	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	43505	Končanica	986
82	Otkopi	hrv	Odkopy	ces			KONČANICA	551941.84	5058091.09	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	43505	Končanica	98
83	Jadreški	hrv	Giodreschi	ita			LIŽNJAN	295930.57	4973187.11	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52100	Pula	321
84	Ližnjan	hrv	Lisignano	ita			LIŽNJAN	299015.75	4968662.45	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52203	Medulin	989
85	Muntić	hrv	Monticchio	ita			LIŽNJAN	298402.07	4979190.90	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52206	Marčana	376
86	Šišan	hrv	Sissano	ita			LIŽNJAN	297957.38	4971381.58	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52100	Pula	623
87	Valtura	hrv	Altura	ita			LIŽNJAN	299282.14	4977113.41	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52100	Pula	636
88	Brkač	hrv	Bercaz	ita			MOTOVUN	288314.09	5024743.41	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52424	Motovun	145
89	Kaldir	hrv	Caldier	ita			MOTOVUN	292238.34	5022912.17	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52424	Motovun	227
90	Motovun	hrv	Montana	ita			MOTOVUN	290567.78	5025350.78	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52424	Motovun	531
91	Sveti Bartol	hrv	San Bartolo	ita			MOTOVUN	293337.24	5025447.21	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52424	Motovun	80
92	Novigrad	hrv	Cittanova	ita			NOVIGRAD	270073.30	5024075.58	Naseljena mjesto	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52466	Novigrad (Cittanova)	4.002
93	Antenal	hrv	Antanel	ita			NOVIGRAD	271814.69	5023721.58	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52466	Novigrad (Cittanova)	153
94	Bužinija	hrv	Businia	ita			NOVIGRAD	271751.74	5026683.39	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52466	Novigrad (Cittanova)	467

95	Dajla	hrv	Daila	ita			NOVIGRAD	268703.40	5027900.04	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52466	Novigrad (Cittanova)	364
96	Mareda	hrv	Mareda	ita			NOVIGRAD	268264.47	5026165.79	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52466	Novigrad (Cittanova)	389
97	Novigrad	hrv	Cittanova	ita			NOVIGRAD	269737.69	5023802.03	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52466	Novigrad (Cittanova)	2.629
98	Gradinje	hrv	Gradigne	ita			OPRTALJ	293310.10	5029302.01	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52427	Livade	-
99	Sveti Ivan	hrv	San Giovanni	ita			OPRTALJ	288748.21	5031331.34	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	-
100	Bencani	hrv	Benzani	ita			OPRTALJ	291197.99	5029042.25	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	8
101	Čepić	hrv	Ceppich	ita			OPRTALJ	289663.72	5034276.05	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	60
102	Golubići	hrv	Golobici	ita			OPRTALJ	292072.17	5027951.29	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52427	Livade	33
103	Ipši	hrv	Ipsi	ita			OPRTALJ	292341.55	5028820.79	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52427	Livade	20
104	Krajčići	hrv	Craici	ita			OPRTALJ	289009.09	5028314.64	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	15
105	Livade	hrv	Levade	ita			OPRTALJ	290666.77	5027385.16	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52427	Livade	225
106	Oprtalj	hrv	Portole	ita			OPRTALJ	290415.73	5030393.66	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52428	Oprtalj (Portole)	118
107	Pirelići	hrv	Perelici	ita			OPRTALJ	288882.35	5027903.75	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52427	Livade	50
108	Sveta Lucija	hrv	Santa Lucia	ita			OPRTALJ	290117.99	5031167.68	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	41
109	Šorgi	hrv	Sorgi	ita			OPRTALJ	291868.33	5032308.71	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	56
110	Vižintini	hrv	Visintini	ita			OPRTALJ	293143.20	5031349.35	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	33
111	Vižintini Vrh	hrv	Monti Visintini	ita			OPRTALJ	288398.67	5030242.20	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52429	Grožnjan (Grisignana)	34
112	Zrenj	hrv	Stridone (Stregna)	ita			OPRTALJ	294186.53	5032566.61	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	66
113	Žnjidarići	hrv	Znidarici	ita			OPRTALJ	294634.95	5031181.42	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52428	Oprtalj (Portole)	41
114	Poreč	hrv	Parenzo	ita			POREČ	272376.66	5014096.85	Naseljena mjesto	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52440	Poreč	17.460
115	Baderna	hrv	Mompaderno	ita			POREČ	284256.50	5011687.91	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	201
116	Banki	hrv	Banchi	ita			POREČ	285302.85	5011403.27	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	15
117	Bašarinka	hrv	Bassarini	ita			POREČ	274023.90	5018239.52	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52449	Červar Porat	182
118	Bonaci	hrv	Bonazzi	ita			POREČ	281681.14	5011862.93	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	40
119	Bratovići	hrv	Bratovici	ita			POREČ	284156.16	5012533.31	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	10
120	Črvar	hrv	Cervera	ita			POREČ	271886.74	5017930.11	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52449	Červar Porat	99
121	Čuši	hrv	Ciussi	ita			POREČ	277247.18	5008360.15	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	21
122	Dračevac	hrv	Monspinoso	ita			POREČ	277795.45	5009162.47	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	130

123	Fuškulin	hrv	Foscolino	ita			POREČ	275414.84	5008674.42	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	155
124	Garbina	hrv	Garbina	ita			POREČ	273733.15	5012675.30	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	53
125	Jasenovica	hrv	Frassineto	ita			POREČ	276589.84	5008203.27	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	58
126	Jurići	hrv	Jurici	ita			POREČ	285553.73	5010904.30	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	5
127	Katun	hrv	Cattuni	ita			POREČ	282488.17	5012697.44	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	64
128	Matulini	hrv	Mattulini	ita			POREČ	282148.92	5010867.60	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	12
129	Montizana	hrv	Mantisana	ita			POREČ	278730.31	5008638.76	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	55
130	Mugeba	hrv	Monghebbo	ita			POREČ	273705.51	5009845.97	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	175
131	Poreč	hrv	Parenzo	ita			POREČ	272075.12	5013699.82	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	10.448
132	Rakovci	hrv	Racovaz	ita			POREČ	284894.33	5009991.00	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	15
133	Rupeni	hrv	Rupena	ita			POREČ	285592.61	5012563.60	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	-
134	Stancija Vodopija	hrv	Stanzia Beviacqua	ita			POREČ	273571.61	5017738.99	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	-	-	-
135	Starići	hrv	Starici	ita			POREČ	276683.90	5009440.32	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52440	Poreč	15
136	Šeraje	hrv	Seraie	ita			POREČ	281688.52	5009893.55	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52448	Sveti Lovreč	2
137	Štifanići	hrv	Stifanici	ita			POREČ	284414.97	5010579.28	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52445	Baderna	56
138	Šušnjići	hrv	Susnici	ita			POREČ	280964.96	5009888.00	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52448	Sveti Lovreč	24
139	Pula	hrv	Pola	ita			PULA	287768.62	4974312.64	Naseljena mjesto	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52100	Pula	58.594
140	Rovinj	hrv	Rovigno	ita			ROVINJ	274930.83	4997766.94	Naseljena mjesto	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52210	Rovinj (Rovigno)	14.234
141	Frata	hrv	Fratta	ita			TAR-VABRIGA	274553.18	5021296.66	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52465	Tar	-
142	Gedići	hrv	Ghedda	ita			TAR-VABRIGA	276712.72	5018726.77	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52446	Nova Vas	-
143	Perci	hrv	Perzi	ita			TAR-VABRIGA	275973.09	5020974.00	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52465	Tar	-
144	Rošini	hrv	Villarossa	ita			TAR-VABRIGA	275621.98	5018563.98	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52446	Nova Vas	-
145	Tar	hrv	Torre	ita			TAR-VABRIGA	274832.77	5022069.95	Naseljena mjesto	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52465	Tar	886
146	Vabriga	hrv	Abrega	ita			TAR-VABRIGA	273678.62	5021028.77	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52465	Tar	-
147	Korođ	hrv	Kórógy	hun			TORDINCI	675759.98	5032185.61	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	31214	Laslovo	521
148	Umag	hrv	Umago	ita			UMAG	269694.34	5037304.88	Naseljena mjesto	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52470	Umag (Umago)	12.901
149	Babići	hrv	Babici	ita			UMAG	270702.57	5032394.74	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	456
150	Bašanija	hrv	Bassania	ita			UMAG	265558.33	5042739.73	Naseljena mjesto	Naselje		17002001	2.2	8203	52475	Savudrija (Salvore)	243

151	Crveni Vrh	hrv	Monte Rosso	ita		UMAG	268545.62	5043236.23	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52475	Savudrija (Salvore)	173
152	Čepljani	hrv	Ceppiani	ita		UMAG	271447.85	5033401.49	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	155
153	Đuba	hrv	Giubba	ita		UMAG	267704.70	5034115.83	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	86
154	Finida	hrv	Finida	ita		UMAG	268709.95	5035968.31	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	359
155	Juricani	hrv	Giurizzani	ita		UMAG	272343.57	5033729.99	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	215
156	Katoro	hrv	Catoro	ita		UMAG	266704.63	5040038.49	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	14
157	Kmeti	hrv	Metti	ita		UMAG	271174.14	5038568.01	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	264
158	Križine	hrv	Crisine	ita		UMAG	268351.75	5032862.92	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	200
159	Lovrečica	hrv	San Lorenzo	ita		UMAG	268024.18	5031289.98	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	154
160	Materada	hrv	Matterada	ita		UMAG	273427.94	5033443.56	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	129
161	Monterol	hrv	Monterol	ita		UMAG	266502.50	5038861.47	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	19
162	Murine	hrv	Marno	ita		UMAG	269271.78	5039687.29	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	630
163	Petrovija	hrv	Petrovia	ita		UMAG	270143.20	5035609.31	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	401
164	Savudrija	hrv	Salvore	ita		UMAG	265866.25	5043366.40	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52475	Savudrija (Salvore)	241
165	Seget	hrv	Seghetto	ita		UMAG	268567.92	5034095.22	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	190
166	Sveta Marija na Krasu	hrv	Madonna del Carso	ita		UMAG	271679.98	5038648.62	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	293
167	Umag	hrv	Umago	ita		UMAG	267005.84	5036826.70	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	7.769
168	Valica	hrv	Valizza	ita		UMAG	270967.16	5040557.20	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	213
169	Vardica	hrv	Vardiza	ita		UMAG	272532.14	5036860.53	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	76
170	Vilanija	hrv	Villania	ita		UMAG	271446.32	5036854.80	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52470	Umag (Umago)	178
171	Zambratija	hrv	Zambrattia	ita		UMAG	266281.82	5041509.38	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52475	Savudrija (Salvore)	443
172	Barat	hrv	Baratto	ita		VIŠNJAN	282344.40	5017497.13	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	25
173	Benčani	hrv	Benzani	ita		VIŠNJAN	283714.11	5019475.86	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	24
174	Bucalovići	hrv	Gracchi	ita		VIŠNJAN	284131.57	5018466.46	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	13
175	Deklevi	hrv	Declievi	ita		VIŠNJAN	283322.10	5020025.51	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	22
177	Farini	hrv	Farini	ita		VIŠNJAN	280341.51	5018430.01	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	53
178	Legovići	hrv	Legovi	ita		VIŠNJAN	283406.79	5018126.74	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	8
179	Markovac	hrv	San Marco	ita		VIŠNJAN	281274.76	5020774.11	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	141

180	Strpačići	hrv	Strpazzi	ita		VIŠNJAN	282318.21	5018347.15	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	28
181	Štuti	hrv	Stutti	ita		VIŠNJAN	284492.61	5019530.40	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52463	Višnjan (Visignano)	48
182	Višnjan	hrv	Visignano	ita		VIŠNJAN	281974.04	5018848.19	Naseljena mjest	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52463	Višnjan (Visignano)	625
183	Vižinada	hrv	Visinada	ita		VIŽINADA	285152.48	5024761.35	Naseljena mjest	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52447	Vižinada (Visinada)	276
184	Vodnjan	hrv	Dignano	ita		VODNJAN	291184.43	4983409.58	Naseljena mjest	Grad	Sjedište općine	17001004	2.1	8103	52215	Vodnjan (Dignano)	5.651
185	Gajana	hrv	Gaiano	ita		VODNJAN	289696.16	4988761.82	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52215	Vodnjan (Dignano)	144
186	Galižana	hrv	Gallesano	ita		VODNJAN	292255.22	4980475.43	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52216	Galižana (Gallesano)	1.349
187	Peroj	hrv	Peroi	ita		VODNJAN	286851.82	4982521.70	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52215	Vodnjan (Dignano)	752
188	Vodnjan	hrv	Dignano	ita		VODNJAN	291051.80	4983354.44	Naseljena mjest	Naselje		17002001	2.2	8203	52215	Vodnjan (Dignano)	3.406
189	Vrsar	hrv	Orsera	ita		VRSAR	272506.00	5005234.24	Naseljena mjest	Naselje	Sjedište općine	17002002	2.1	8203	52450	Vrsar (Orsera)	1.872

Tablica 3. Jezik i pismo nacionalnih manjina kao drugi/treći službeni jezik u Republici Hrvatskoj (po županijama i gradovima/općinama)

Br.	Županija	Grad/općina	Naselje u kojem živi nacionalna manjina (hrv)	Ime naselja na jeziku i pismu nacionalne manjine	Ime naselja na jeziku i pismu nacionalne manjine	Nacionalna manjina	Drugi (manjinski) službeni jezik i pismo	
1	Bjelovarsko-bilogorska županija	Končanica	Končanica	Končenice		Česi	češki jezik i pismo	
			Daruvarski Brestovac	Daruvarský Brestov		Česi	češki jezik i pismo	
			Otkopi	Odkopy		Česi	češki jezik i pismo	
			Boriš	Boryš		Česi	češki jezik i pismo	
		Daruvar	Daruvar	Daruvar		Česi	češki jezik i pismo	
			Ljudevit Selo	Lipovec		Česi	češki jezik i pismo	
			Donji Daruvar	Dolni Daruvar		Česi	češki jezik i pismo	
			Gornji Daruvar	Horni Daruvar		Česi	češki jezik i pismo	
2.	Istarska županija	Bale	Bale	Valle		Talijani	talijanski jezik i pismo	
		Brtonigla	Brtonigla	Verteneglio		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Fiorini	Fiorini		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Karigador	Carigador		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Nova Vas	Villanova		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Radini	Radini		Talijani	talijanski jezik i pismo	
		Funtana	Funtana	Fontane		Talijani	talijanski jezik i pismo	
		Kaštelir-Labinci	Kaštelir	Castellier		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Labinci	Santa Domenica		Talijani	talijanski jezik i pismo	
		Vrsar	Vrsar	Orsera		Talijani	talijanski jezik i pismo	
		Fažana	Fažana	Fasana		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Valbandon	Valbandon		Talijani	talijanski jezik i pismo	
		Grožnjan	Grožnjan	Grisignana		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Antonci	Antozi		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Bijele Zemlje	Terre Bianche		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Kostanjica	Castagna		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Kuberton	Cuberton		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Makovci	Macovzi		Talijani	talijanski jezik i pismo	
			Martinčići	Martincici		Talijani	talijanski jezik i pismo	
Šterna	Sterna			Talijani	talijanski jezik i pismo			
Vrnjak	Vergnacco			Talijani	talijanski jezik			

					i pismo
	Završje	Piemonte		Talijani	talijanski jezik i pismo
Ližnjan	Ližnjan	Lisignano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Jadreški	Giodreschi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Muntić	Monticchio		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Šišan	Sissano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Valtura	Altura		Talijani	talijanski jezik i pismo
Motovun	Motovun	Montana		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Brkač	Bercaz		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kaldir	Caldier		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Sveti Bartol	San Bartolo		Talijani	talijanski jezik i pismo
Oprtalj	Oprtalj	Portole		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Gradinje	Gradigne		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Sveti Ivan	San Giovanni		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Bencani	Benzani		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Čepić	Ceppich		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Golubići	Golobici		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Ipši	Ipsi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Krajići	Craici		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Livade	Levade		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Pirelići	Perelici		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Sveta Lucija	Santa Lucia		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Šorgi	Sorghi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Vižintini	Visintini		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Vižintini Vrh	Monti di Visintini		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Zrenj	Stridone (Stregna)		Talijani	talijanski jezik i pismo
Žnjidarići	Znidarici		Talijani	talijanski jezik i pismo	
Tar-Vabriga	Tar	Torre		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Frata	Fratta		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Gedići	Ghedda		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Perci	Perzi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Rošini	Villarossa		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Vabriga	Abrega		Talijani	talijanski jezik i pismo
Višnjan	Višnjan	Visignano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Barat	Baratto		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Benčani	Benzani		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Bucalovići	Gracchi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Deklevi	Declevi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Farini	Farini		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Legovići	Legovi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Markovac	San Marco		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Strpančići	Strpazzi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Štuti	Stutti		Talijani	talijanski jezik

					i pismo
Buje	Buje	Buie		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Baredine	Baredine		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Bibali	Bibali		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Brdo	Collalto		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Brič	Briz		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Buroli	Buroli		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Gamboci	Gambozzi		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kaldanija	Caldania		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kanegra	Canegra		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kaštel	Castel Venere		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Krasica	Crasizza		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kršete	Carsette		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kučibreg	Cucibreg		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Lozari	Lozari		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Marušići	Marussici		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Merišće	Merischie		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Momjan	Momiano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Oskoruš	Oscorus		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Plovanija	Plovania		Talijani	talijanski jezik i pismo
Sveta Marija na Krasu	Madonna del Carso		Talijani	talijanski jezik i pismo	
Pula	Pula	Pola		Talijani	nije propisan manjinski jezik
Vodnjan	Vodnjan	Dignano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Gajana	Gaiano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Galižana	Gallesano		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Peroj	Peroi		Talijani	talijanski jezik i pismo
Rovinj	Rovinj	Rovigno		Talijani	talijanski jezik i pismo
Umag	Umag	Umago		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Babići	Babici		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Bašanija	Bassania		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Crveni Vrh	Monte Rosso		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Čepljani	Ceppiani		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Đuba	Giubba		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Finida	Finida		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Juricani	Giurizzani		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Katoro	Catoro		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Kmeti	Metti		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Križine	Crisine		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Lovrečica	San Lorenzo		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Materada	Matterada		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Monterol	Monterol		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Murine	Marno		Talijani	talijanski jezik i pismo
Petrovija	Petrovia		Talijani	talijanski jezik i	

					pismo	
		Savudrija	Salvore		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Seget	Seghetto		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Sveta Marija na Krasu	Madonna del Carso		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Valica	Valizza		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Vardica	Vardiza		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Vilanija	Villania		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Zambratija	Zambrattia		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Novigrad	Novigrad	Cittanova		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Antenal	Antanel		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Bužinija	Businia		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Dajla	Daila		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Mareda	Mareda		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Poreč	Poreč	Parenzo		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Baderna	Mompaderno		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Banki	Banchi		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Bašarinka	Bassarini		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Bonaci	Bonazzi		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Bratovići	Bratovici		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Črvar	Cervera		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Čuši	Ciussi		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Dračevac	Monspinoso		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Fuškulin	Foscolino		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Garbina	Garbina		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Jasenovica	Frassineto		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Jurići	Jurici		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Katun	Cattuni		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Matulini	Mattulini		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Montižana	Mantisana		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Mugeba	Monghebbo		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Rakovci	Racovaz		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Rupeni	Rupena		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Stancija Vodopija	Stanzia Beviaacqua		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Starići	Starici		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Šeraje	Seraie		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Štifanići	Stifanici		Talijani	talijanski jezik i pismo
		Šušnjići	Susnici		Talijani	talijanski jezik i pismo
	Vižinada	Vižinada	Visinada		Talijani	talijanski jezik i pismo
3	Karlovačka županija	Krnjak			Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)
		Vojnić			Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)
		Plaški			Srbi	nije propisan manjinski jezik

4	Ličko-senjska županija	Donji Lapac				Srbi	nije propisan manjinski jezik
		Vrhovine				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)
		Udbina				Srbi	nije propisan manjinski jezik
5	Osječko-baranjska županija	Jagodnjak				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)
		Bilje	Kopačevo	Kopács		Mađari	mađarski jezik i pismo
			Lug	Laskó		Mađari	mađarski jezik i pismo
			Vardarac	Várdaróc		Mađari	mađarski jezik i pismo
		Darda	Darda			Mađari, Srbi	mađarski jezik i pismo; srpski jezik i ćirilčno pismo
			Mace			Mađari, Srbi	mađarski jezik i pismo; srpski jezik i ćirilčno pismo
			Uglješ (Švajcarnica)			Mađari, Srbi	mađarski jezik i pismo; srpski jezik i ćirilčno pismo
		Ernestinovo	Laslovo	Szentlászló		Mađari	mađarski jezik i pismo
		Kneževi Vinogradi	Kneževi Vinogradi	Hercegszöllös	Кнежеви Виногради	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
			Kamenac	Kő	Каменац	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
			Karanac	Karancs	Каранац	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
			Kotlina	Sepse	Котлина	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
			Mirkovac	Keselyős (Mirkovác)	Мирковац	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
			Suza	Csúza	Суза	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
			Zmajevac	Vörösmart	Змајевац	Mađari/Srbi	mađarski jezik i pismo/ srpski jezik i ćirilčno pismo
		Našice	Markovac Našički			Slovaci	nije propisan manjinski jezik
			Jelisavac			Slovaci	nije propisan manjinski jezik
		Petlovac	Novi Bezdán			Mađari	nije propisan manjinski jezik
		Šodolovci				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)
		Punitovci				Slovaci	nije propisan manjinski jezik
6	Primorsko-goranska županija	Vrbovsko				Srbi	nije propisan manjinski jezik
		Rijeka				Talijani	talijanski jezik i pismo
		Cres				Talijani	talijanski jezik i pismo
7	Sisačko-moslavačka županija	Dvor				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)
		Gvozd				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
8	Šibensko-kninska županija	Biskupija				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo

		Ervenik				Srbi	nije propisan manjinski jezik		
		Civljane				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo		
		Kistanje				Srbi	nije propisan manjinski jezik		
9	Splitsko-dalmatinska županija	Vrlika	Otišić			Srbi	nije propisan manjinski jezik		
10	Vukovarsko-srijemska županija	Borovo				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (Cijela općina)		
		Nijemci	Banovci				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo	
			Vinkovački Banovci				Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo	
		Negoslavci					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)	
		Markušica					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo (cijela općina)	
		Trpinja	Trpinja					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
			Bobota					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
			Bršadin					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
			Ludvinci					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
			Pačetin					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
			Vera					Srbi	srpski jezik i ćirilčno pismo
		Tompojevci	Mikluševci					Rusini	rusinski jezik i pismo
			Čakovci					Mađari	mađarski jezik i pismo
		Tordinci	Korođ					Mađari	mađarski jezik i pismo
Bogdanovci	Petrovci					Rusini	rusinski jezik i pismo		

Kroz pregled tablice 2. može se uočiti da pojedini gradovi/općine imaju uz hrvatski jezik i pismo, Statutom grada/općine, propisanu uredbu o službenoj uporabi drugog/manjinskog jezika i pisma. To je jezik i pismo koje upotrebljavaju pripadnici nacionalne manjine. Zanimljivo je napomenuti da su u pojedinim dijelovima županija (npr. Vukovarsko-srijemska županija), pripadnici hrvatskog naroda, kao i pripadnici drugih nacionalnih manjina, u svakodnevnom govoru prihvatili djelomičnu ili potpunu uporabu srpskog jezika. Slična je situacija i u graničnim pojasu uz hrvatsko-mađarsku granicu ili u gradovima/općinama u Istarskoj županiji, gdje se većinski hrvatski narod kao i druge nacionalne manjine u svakodnevnoj komunikaciji služe jezikom talijanske nacionalne manjine.

Tablica 2. prikazuje toponime naselja kao dio geografskog inventara u prostoru. Razlog tome je što na kartama, a i u drugim službenim dokumentima ne postoje evidencijske baze i za ostale geografske objekte (hidronime, oronime, mereonime,..) iako su one propisane Statutom grada/općine (npr. na području Grada Buje na hrvatskom i talijanskom jeziku, istom veličinom slova ispisuju se...*i nazivi mjesta i geografski lokaliteti*. Statut Grada Buje. Službene novine Grada Buje br. 11/09, Buje, 30.07.2009.), ali se taj propis u praksi uglavnom ne provodi, iako autohtono manjinsko stanovništvo ima svoje nazive za geografske objekte na jeziku nacionalne manjine.

4. ZAKLJUČAK

Seobe stanovništva kroz povijest, uzrokovane različitim pobudama, dovele su do koncentracije većeg broja etničkih skupina na današnjem prostoru RH. S vremenom je došlo do asimilacije s autohtonim stanovništvom, gdje su ipak ostali živi korjeni koji ih povezuju kroz povjest, kulturu, jezik i pismo zemlje iz koje su potekli.

Prema podacima Državnog Zavoda za Statistiku (DZS) iz 2001. godine, u RH kao pripadnici nacionalnih manjina danas žive Albanci, Austrijanci, Bošnjaci, Bugari, Crnogorci, Česi, Mađari, Makedonci, Nijemci, Poljaci, Romi, Rusi, Rusini, Slovaci, Slovenci, Srbi, Talijani, Turci, Ukrajinci, Vlasi, Židovi i ostali (331.383 st. ili 7,47%). Jedan dio stanovništva nije se izjasnio u smislu nacionalne pripadnosti (89.130 st. ili 2,01 %), dok je nepoznato ostalo (17.975 st. ili 0,41 %).

U pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenu se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom.

Ustavnim zakonom, propisano je da se ravnopravna službena uporaba jezika i pisma kojim se služe pripadnici nacionalne manjine ostvaruje na području jedinice lokalne samouprave kada pripadnici pojedine nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice (Ustav RH, II. Temeljne odredbe, članak 12. stavak 1. NN 155/02). U nekim slučajevima, kada nacionalna manjina nema zakonom propisan broj svojih pripadnika, koji im jamči pravo na jezik i pismo i druga prava, to je definirano Statutom grada/općine.

Prema navedenim podacima, u svim županijama nacionalne manjine koriste svoj jezik i pismo, ali u dolje nabrojenim županijama, uz službeni hrvatski jezik i pismo, jezik i pismo nacionalne manjine je drugi službeni jezik i pismo u gradovima/općinama Bjelovarsko-bilogorske, Istarske, Karlovačke, Ličko-senjske, Osječko-baranjske, Primorsko-goranske, Sisačko-moslavačke, Splitsko-dalmatinske, Šibensko-kninske i Vukovarsko-srijemske

Važnost korištenja jezika i pisma nacionalne manjine nužno je za očuvanje toponimije geografskog inventara, posebno u graničnim područjima, gdje su prisutne društvene, gospodarske, kulturne, političke i druge razlike među državama i stanovništvom. Često puta isti geografski objekt ima po nekoliko imena, od svakog naroda po jedno. Veća brojnost imena jednog objekta može dovesti do nedoumice i pitanja koje ime upotrebljavati? Kod standardizacije toponima na geografskoj karti, bilo koje namjene, potrebno je definirati metodu odabira korištenja onog imena koje se vrednuje od gospodarske, kulturne, političke ili druge značajke važne za brojnije stanovništvo tog područja.

Predstavnici nacionalnih manjina, često su puta i većinsko stanovništvo u takvim prostorima, stoga je nužno da se očuva jezik i pismo nacionalnih manjina, kako bi društveni i kulturni identitet prostora i dalje živio u jeziku nacionalne manjine.

IZVOR

1. Ustav Republike Hrvatske, NN 28/01, NN 85/10.
2. Popis stanovništva, kćanstva i stanova, 31.ožujka 2001. Stanovništvo prema narodnosti, po gradovima/općinama, popis 2001. Statističke tablice br.12., Državni zavod za statistiku RH, Zagreb, 2001.
3. United Nations Group of Eexperts on Geographical Names, Tehnical reference manual for the standardization of geographical names, United Nations, New York, 2007.
4. Ured za nacionalne manjine vlade Republike Hrvatske, Nacrt izvješća o provođenju ustavnog zakona o pravima nacionalnih manina i utrošku sredstava osiguranih u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2006. godinu za potrebe nacionalnih manjina, Zagreb, 2007.
5. Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina, (NN 155/02).
6. Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH (NN51/00).
7. Zakon o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN51/00).
8. Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, O hrvatskom jeziku, <http://www.ihjj.hr>
9. Statu Grada Poreča, Službeni glasnik Grada Poreča br. 6/09, Poreč, 07.07.2009.
10. Statut Općine Gračac. Službeni glasnik Zadarske županije br. 9/10, Gračac, 11.12.2001.
11. Statut Općine Plaški. Glasnik Karlovačke županije br.25/09, Plaški, 24.07.2009.

PRILOG : STATUTI ŽUPANIJA I GRADOVA/OPĆINA KOJI DEFINIRAJU PRAVA NACIONALNIH MANJINA

Tablica 4. Statuti županija

STATUT BJELOVARSKO-BILOGORSKE ŽUPANIJE. Županijski glasnik Bjelovarsko-bilogorske županije br. 22/09, Bjelovar 13.11.2009.
STATUT BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE. Službeni vjesnik Brodsko-posavske županije 10/09 , Slavonski Brod 16.07.2009.
STATUT DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije br. 7/09, Dubrovnik 07.07.2009.
STATUT GRADA ZAGREBA. Službeni glasnik Grada Zagreba br. 10/10, Zagreb, 15.06.2010.
STATUT ISTARSKÉ ŽUPANIJE. Službene novine Istarske županije br.10/09, Pazin 05.10.2009.
STATUT KARLOVAČKE ŽUPANIJE. Glasnik Karlovačke županije br.20/09, Karlovac 10.07.2009.
STATUT KOPRIVNIČKO-KRIŽEVAČKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Križevačko-koprivničke županije br. 8/09, Koprivnica 04.07.2009.
STATUT KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Krapinsko-zagorske županije br.14/09, Krapina, 14.07.2009.
STATUT LIČKO-SENSJSKE ŽUPANIJE. Županijski glasnik Ličko-senjske županije br. 11/09, Gospić 27.07.2009.

<p>STATUT MEĐIMURSKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Međimurske županije br. 15/09, Čakovec, 15.09.2009.</p>
<p>STATUT OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE. Županijski glasnik Osječko-baranjske županije br. 2/95, Osijek, 2005.</p>
<p>STATUT POŽEŠKO-SLAVONSKE ŽUPANIJE. Počeško-slavonski službeni glasnik br. 2/10, Požega 12.02.2010.</p>
<p>STATUT PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE. Službene novine Primorsko-goranske županije br.23/09, Pazin, 01.07.2009.</p>
<p>STATUT SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije br.11/09, Sisak 31.07.2009.</p>
<p>STATUT SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Splitsko-dalmatinske županije br. 11/09, Split, 17.07.2009.</p>
<p>STATUT ŠIBENSKO-KNINSKE ŽUPANIJE. Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije br. 8/09, Šibenik, 18.08.2009.</p>
<p>STATUT VARAŽDINSKE ŽUPANIJE. Službeni vjesnik Varaždinske županije br.15/2009., Varaždin, 02.07.2009.</p>
<p>STATUT VIROVITIČKO-PODRAVSKE ŽUPANIJE. Službeni glasnik Virovitičko-podravske županije br.3/10, Virovitica, 18.05.2010.</p>
<p>STATUT VUKOVARSKO-SRIJEMSKJE ŽUPANIJE. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br.19/10, Vinkovci, 30.09.2010.</p>
<p>STATUT ZAGREBAČKE ŽUPANIJE. Glasnik Zagrebačke županije br.17/09, 14.07.2009.</p>

Tablica 5. Statuti gradova/općina

Statut Općine Borovo. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br.13/09, Borovo, 31.07.2009
Statut Općine Negoslavci. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br. 25/9 ,Negoslavci, 17.12.2009.
Statut Općine Markušica. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br.13/09, Markušica,17.08.2009.
Statut Općine Tompojevci. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br. 11/09, Tompojevci, 08.07.2009.
Statut Općine Trpinja. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br.15/09, Trpinja, 02.09.2009.
Statut Općine Tordinci. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br. 11/09, Tordinci, 02.07.2009.
Statut Općine Bogdanovci. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br. 11/09, Bogdanovci, 10. 07.2009
Statut Grada Vrlika. Službeni glasnik Grada Vrlike br. 4/09, Vrlika 15.07.2009.
Statut Općine Kistanje. Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije br. 8/09, Kistanje, 16.07.2009.
Statut Općine Civljane. Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije br. 7/06, Civljane, 11.07.2009.
Statut Općine Ervenik. Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije br. 10/09, Ervenik, 24.08.2001.
Statut Općine Biskupija. Službeni vjesnik Šibensko-kninske županije br. 9/09, Biskupija, 28.07.2009.
Statut Općine Gvozd. Službeni vjesnik Općine Gvozd br. 26/09, Gvozd, 29.07.2009.
Statut Općine Dvor. Službeni vjesnik Općine Dvor br. 31/09, Dvor, 21.08.2009.
Statut Grada Cresa. Službene novine Primorsko-goranske županije br. 26/09, Cres,11.11.2001.

Statut Grada Vrbovsko. Službene novine Primorsko-goranske županije br. 27/09, Vrbovsko, 0 9.11.2009.
Statut Općine Punitovci. Službeni glasnik Općine Punitovci 02/09, Punitovci, 07.08.2009.
Statut Općine Nijemci. Službeni vjesnik Vukovarsko-srijemske županije br . 10709, Nijemci,23.06.2009.
Statut Općine Šodolovci. Službeni glasnik Općine Šodolovci br. 3/09, Šodolovci, 31.08.2009.
Statut Općine Petlovac. Službeni glasnik Općine Petlovac 13/09, Petlovac, 12.02.2009.
Statut Grada Našice. Službeni glasnik Grada Našica br. 6/09, Našice, 07.07.2009.
Statut Općine Kneževi Vinogradi. Službeni glasnik Općine Kneževi Vinogradi br. 2/09, Kneževi Vinogradi, 07.07.2009.
Statut Općine Ernestinovo. Službeni glasnik Općine Ernestinovo 2/09, Ernestinovo, 09.07.2009.
Statut Općine Darda. Službeni glasnik Općine Darda br. 2/09, Darda,18.04.2007.
Statut Općine Bilje. Službeni glasnik Općine Bilje br. 5/09, Bilje,15.07.2009.
Statut Općine Jagodnjak. Službeni glasnik Općine Jagodnjak br. 5/09, Jagodnjak, 10.09.2009.
Statut Općine Udbina. Županijski glasnik Ličko-senjske županije br. 14/09, Udbina, 11.08.2009.
Statut Općine Vrhovine. Županijski glasnik Ličko-senjske županije br. 13/09, Vrhovine, 31.07.2009.
Statut Općine Donji Lapac. Županijski glasnik Ličko-senjske županije br.2/06, Donji Lapac, 06.07.2006.
Statut Općine Plaški. Glasnik Karlovačke županije br.25/09, Plaški, 24.07.2009.
Statut Općine Vojnić. Glasnik Karlovačke županije br. 48/09, Vojnić, 01.12.2009.
Statut Općine Krnjak. Glasnik Općine Krnjak br. 07/09,

Krnjak,1.02.2006.
Statut Grada Poreča. Službeni glasnik Grada Poreča br. 6/09, Poreč, 07.07.2009.
Statut Grada Novigrada. Službene novine Grada Novigrada br. 5/09, Novigrad, 21.07.2009.
Statut Grada Umaga. Službene novine Grada Umaga br. 9/19, Umag, 17.08.2009.
Statut Grada Rovinja. Službeni glasnik Grada Rovinja br. 4/09, Rovinj, 22.11.2009.
Statut Grada Vodnjana. Službene novine Grada Vodnjana br. 2/09, Vodnjan, 01.07.2009.
Statut Grada Pule. Službene novine Grada Pule br. 16/09, Pula, 4.07.2009.
Statut Grada Buje. Službene novine Grada Buja br. 11/09, Buje, 30.07.2009.
Statut Općine Višnjan. Službeni glasnik Grada Poreča br. 12/01, Višnjan, 09.10. 2001.
Statut Općine Tar-Vabriga. Službeni glasnik Grada Poreča br. 2/06, Tar-Vabriga, 31.07.2009.
Statut Općine Oprtalj. Službene novine Općine Oprtalj br. 3/09, Oprtalj, 4.08.2009.
Statut Općine Motovun. Službene stranice Grada Pazina br.13/09, Motovun, 03.08.2009.
Statut Općine Ližnjan. Službene novine Općine Ližnjan br. 5/09, Ližnjan, 23.11.2009.
Statut Općine Grožnjan. Službene novine Općine Grožnjan br.3/09, Grožnjan, 28.7.2009.
Statut Općine Fažana. Službene novine Istarske županije br. 7/09, Fažana, 11.08.2009.
Statut Općine Vrsar. Službene novine Općine Vrsar br.6/09, Vrsar,15.07.2009.
Statut Općine Vižinada. Službene novine Općine Vižinada br.4/09 , Vižinada 14.09.2009.

Statut Općine Kaštelir-Labinci. Službeni glasnik Grada Poreča br. 2/06, Kaštelir-Labinci, 07.02.2006
Statut Općine Funtana. Službeni glasnik Općine Funtana br. 2/09, Funtana, 13.07.2009.
Statut Općine Brtonigla. Službene novine Općine Brtonigla br. 25/09, Brtonigla, 02.04.2007.
Statut Općine Bale. Službeni glasnik Općine Bale br. 05/09, Bale, 19.08.2009.
Statut Grada Daruvara. Službeni glasnik grada Daruvara br. 6/09, Daruvar, 02.09.2009.
Statut Općine Končanica. Službeni glasnik općine Končanica br. 3/09, Končanica, 20.07.2009
Statut Grada Rijeke. Službene novine Primorsko-goranske županije br. 23/01, Rijeka, 01.11.2001.